

De Oorlog, 23 juli 1914

[DE TIJD, No. 20337]

[Donderdag 23 Juli 1914]

Inhoudsopgave 23 juli 1914

[DE TIJD, No. 20337]	1
TELEGRAMMEN.	1
Oostenrijk en Servië.	1
De Oostenrijksche troonopvolger.	1
Poincaré te Sint-Petersburg.	1
De stakingsonlusten in Rusland.	1
De staking te Sint Petersburg.	2
Alweer een grens-incident!	2
Vorstelijke verloving.	2
De Berlijnsche electricische trams.	2
Het Land der Rijzende Zon.	2
BUITENLAND.	3
ALGEMEEN OVERZICHT.	3

5

TELEGRAMMEN.

Oostenrijk en Servië.

10 BOEDAPEST, 22 Juli. (Reuter). In het Huis van Afgevaardigden interpelleerde Mezössy (onafhankelijkheidspartij) over den toestand in Bosnië. In den loop van het debat zeide de minister-president Tisza, dat de buitenlandsche toestand onzeker is, al is het niet denkbaar, dat een ernstige verandering te wachten staat. Want de toestand kan evengoed met vreedzame middelen worden opgelost, hoewel ernstig verwickelingen mogelijk zijn. (Ziedaar wat men noemt: geven en nemen! Red.).

15

De Oostenrijksche troonopvolger.

WEENEN, 23 Juli. (Reuter). De Keizer benoemde den aartshertog-troonopvolger, Karl Franz Josef tot kolonel, commandant van een regiment huzaren.

20

Poincaré te Sint-Petersburg.

25 SINT-PETERSBURG, 22 Juli. (Reuter.) President Poincaré heeft deelgenomen aan een parade te Tsarskoje Selo. De Tsaar reed te paard langs het front, de president volgde met te Tsarina en haar dochters in een rijtuig. Daarna werd in het paleis van grootvorst Nikolaas Nikolajewitsj een diner gegeven waar het keizerlijk echtpaar, de president en de ministers aanzaten. Vervolgens woonde Poincaré een voorstelling bij in den schouwburg te Tsarskoje Selo.

De stakingsonlusten in Rusland.

30 SINT-PETERSBURG, 22 Juli. (Reuter.) In de voorstad Wiborg vielen de stakers op verschillende plaatsen de politie aan en verwondden een brigadier, terwijl zij een agent half dood sloegen. De stakers werpen barricades op die door de politie bestormd werden. Bij een poging van de stakers om hun kameraden te bevrijden werden een brigadier en twee agenten gewond. De bereden politie vuurde een salvo af om de menigte uiteen te jagen, waardoor een aantal personen gewond werden. Op vier werst 35 afstand van Sint-Petersburg werd een trein door 300 stakende trambeambten aangehouden. Zij dwongen den machinist door bedreigingen de locomotief te verlaten en de passagiers om uit te stappen. De stakers hakten de telegraafpalen om en versperden de lijn. Troepen gendarmen zijn naar de plaats van den overval afgezonden. Later is het verkeer hersteld.

40

RIGA, 22 Juli. (Reuter). Hef aantal stakers is tot 40,000 gestegen. Daaronder zijn 1000 bootwerkers.

45

SINT-PETERSBURG, 22 Juli. (Reuter). Volgens berichten in de pers hebben de werklieden aan de Baltische Werf den arbeid neergelegd. Een menigte, die de Fransche matrozen nmet gejuich begroette, werd door de kozakken aangevallen, waarop de menigte met steenen naar de kozakken wierp.

50

TIFLIS, 22 Juli. (Reuter). Het tramverkeer is gestaakt. De beambten hebben het werk neergelegd.

MOSKOU, 22 Juli. (Reuter). Het tramverkeer is weer hersteld.

De staking te Sint Petersburg.

55 SINT PETERSBURG, 23 Juli. (Reuter.) Het aantal stakers wordt heden officieel op
120,000 aangegeven. Het tramverkeer staat geheel stil. In het Wiborgkwartier
vernielden de stakers de telefonische verbindingen en werden barricaden opgeworpen,
van waar herhaaldelijk op politie en troepen geschoten werd. Ten slotte slaagden
60 dezen erin de betoogers uiteen te drijven. Op vier plaatsen werden politie en troepen
aangevallen en gedwongen vuur te geven. Tot dusver is bekend, dat vijf arbeiders
gedood, acht gewond, en drie politie-agenten ernstig gewond zijn. De stakers poogden
de Samson-brug in brand te steken, en de waterleiding te vernielen, wat echter
mislukte.

65 **Alweer een grens-incident!**

BOEKAREST, 23 Juli. (Reuter.) De "Agence Roumaine" meldt, dat hedennacht om één uur
bij grensmaal 50 tusschen de Bulgaarsche grenswacht en een Roemeensche patrouille van
3 soldaten schoten zijn gewisseld. Een Bulgaar werd daarbij gekwetst. Een commissie
heeft een onderzoek ingesteld.

70

Vorstelijke verloving.

MUNCHEN, 22 Juli. (Reuter.) Een correspondtentie-bureau meldt, dat prins Wilhelm van
Hohenzollern verloofd is met prinses Adelgunde, dochter van koning Lodewijk III.

75 **De Berlijnsche electriche trams.**

naken in den laatsten tijd slechte zaken. Geen wonder! Zij zijn niet comfortabel; men
stikt er bijv. des zomers bijna in van de hitte; zij leggen daarenboven den mijl op
zeven af (van de Leipziger Platz naar de Alexander Platz bijv. rijdt men, als er
niets in den weg komt, 29 minuten, terwijl de ondergrondsche spoor er precies 9
80 minuten over doet). Een en ander is oorzaak, dat in het laatste half-jaar de
Berlijnsche electriche tram-maatschappij 10 millioen personen minder vervoerd heeft
in dezelfde tijdruimte van het vorig jaar, terwijl de auto-bussen (de afschuwelijk
kwalijk riekende hobbel-voertuigen, maar die door alles heen jakkeren) en de boven-
en ondergrondsche spoorlijnen 25 millioen personen meer vervoerden.

85

Het Land der Rijzende Zon.

"De Java-Post" bevat een artikel van graaf Vay de Vaya, die op het oogenblik in Japan
vertoeft en vandaar eenige beschouwingen over Japan aan genoemd blad zond. "Naar ik
meen te moeten opmerken, gaan de pessimistische beschouwingen, door mij eenige jaren
90 geleden, omtrent Japan's sociale en politieke toestanden, in de "Deutsche Rundschau"
en de "Revue des Deux Mondes" geuit, gaandeweg in vervulling. Zonder twijfel hebben
de dagbladen u op de hoogte gebracht van de treurige misstanden, van de
omkoopbaarheid enz. bij gouvernementsambtenaren alhier. Zoodat het niet noodig zal
zijn daaromtrent in bijzonderheden te treden... Gelijk al vroeger door mij in
95 "L'Evolution de l'Education du Japon modern" werd opgemerkt, moet de godsdienstige
opvoeding van Japans huidige generatie noodzakelijk leiden tot een totaal zedelijk
verval. Zoowel het openbaar als het bijzonder leven van het tegenwoordige Japan
vloeit henen, zonder gebaseerd te zijn op eenige overtuiging. Japan lijkt thans ep
een mensen, door opium bevangen. Het verkeert in een onnatuurlijken toestand. En zou
100 die dan van langen duur kunnen zijn? Heel het keizerlijk Japan van onze dagen dankt
op slot van rekening zijn toestand meer aan de alom heerschende omstandigheden, dan
wel aan persoonlijke eigenschappen. De zoogenaamde beschaving van het moderne Japan
is er een van elders geïmporteerd, is een geleende, zit er bij slot van rekening vrij
oppervlakkig aan als een vernisje. Niet alleen is die beschaving slechts copie, en
105 dat nog wel onvolmaakte copie, vergeleken bij 't oorspronkelijke, maar ze mist
bovenal het geestelijke fundament van 't Westen, het Christelijke. Inderdaad, noch op
geestelijk, noch op wetenschappelijk, noch op technisch gebied is Japan op den duur
in staat tot mededinging van eenige westersche natie. Ook zal het niettegenstaande
zijn overwinnend leger en geweldige vloot, niettegenstaande de dapperheid zijner
110 soldaten, steeds gedoemd zijn tot werkloosheid, zooals dat nu reeds blijkt uit wat in
Californië geschiedt, en ook waarschijnlijk zal blijken in den aanstaanden strijd om
de opperheerschappij over den Stillen Oceaan.

Ook het loopende gerucht van een mogelijk Amerikaansch-Chineesch verbond doet het
volk hier minder aangenaam aan. Waarlijk, ieder man met gezonde hersens ziet in, dat
115 er te veel opgeofferd wordt aan belachelijke ijdeltuiterijen. Moet de uitslag van dat
alles dan niet eindelijk uitloopen op eene geheele en alle ontgoocheling? Eigenlijk
heeft het Japan van onze dagen geen enkelen vriend, waarop het in wezenlijkheid kan

rekenen. Zelfs zijn bondgenoot Engeland sluit den Japanner den toegang af tot zijne koloniën. Sinds de antipathie tegen dit heerschzuchtige ras in Britsch-Columbia en Australië toenemende is, is daar ginds zoo zeer de overtuiging nog meer gesterkt, dat niet Duitschland maar wel Japan als een te vreezen vijand moet beschouwd worden. Japan's oog schijnt gericht op landen en eilanden van den Stillen Oceaan. Nooit zal daarenboven Japan toestaan, dat een vreemd volk op zijn gebied mijnen ontgint; terwijl het er zelf op aanlegt en daarvoor al zijn krachten inspant, om in Canada en de Vereenigde Staten in 't bezit van mijnen te geraken, om deze te mogen ontginnen. Op eigen kusten laat het geen enkelen vreemden visscher toe, terwijl het voor zich zelf het recht vordert in vreemde wateren zijn netten te mogen werpen. En wat niet minder merkwaardig is: in eigen land zoekt Japan zooveel mogelijk de rechten van den westerling in te korten, ook in Korea en andere koloniën; maar voor zich zelf vraagt het over gansch de wereld gelijke rechten en voordeelen als de ingeborenen des lands. Daarom is het niet te verwonderen, dat zelfs Amerika, eens Japans grootste vriend en mentor, langzamerhand genoeg begint tel krijgen van die vriendschap, en Japan ook langzamerhand al meer en meer zijn sympathie bij andere naties verliest.

135 **BUITENLAND.**

ALGEMEEN OVERZICHT.

[...] Tusschen keizer Frans Jozef en graaf Berchtold schijnt op de audiëntie van Dinsdag besloten te zijn tot Servië een besliste maar tevens gematigde en hoffelijke nota te richten, waardoor aan de regeering te Belgrado de gelegenheid geschonken wordt een bevredigend antwoord te geven, hetwelk het onderhouden van normale, vreedzame betrekkingen met de Donau-monarchie mogelijk maakt. Een termijn voor het antwoord wordt niet gesteld. De zooveel machtigere Donau-monarchie maakt het dus het kleine Servië zoo gemakkelijk mogelijk. Doch zij houdt onder elk opzicht scherp een oogje in het zeil. Vandaar dat zij ook onmiddellijkeen bezwaarschrift heeft laten indienen, naar aanleiding van het feit, dat eenige dagen gelegen op den Donau door Servische gendarmen op Oostenrijkers geschoten werd – gelukkig zonder dat ook maar één schot raak was.

In een artikel van de "Köln. Zeitung" wordt betoogd dat, hoe dreigend de internationale toestand – vooral in het Oosten – ook schijne, er voor de uitbarsting van een oorlog geen vrees behoeft te bestaan. Rusland kan immers geen oorlog wenschen, zoolang het op zijn eigen gebied de handen vol heeft. Frankrijk verlangt dien zeker niet. Wat onlangs over zijn strijdvaardigheid aan het licht kwam, is wel een afdoende waarborg tegen elke avontuurlijke politiek van dien kant. Groot-Britannië heeft niet de minste aanleiding om een oorlogspolitiek te voeren en de Donau-monarchie wordt noch door haar eigen toestand noch door de algemeene internationale politieke omstandigheden er toe aangemoedigd thans opnieuw de Balkanquaestie aan de orde te stellen. Van Berlijn uit zal het daartoe zeker niet worden aangemoedigd en te Berlijn zelf gevoelt men zich zóó gerust, dat men opgewekt het liedje zingt: "Lieb Vaterland, kann'st ruhig sein!" Het Duitsche rijk is wetenschappelijker en deugdelijker tot den oorlog voorbereid dan welk ander volk ook. Het heeft een bevolking van meer dan 60 millioen menschen, die rijker geworden zijn dan hun vaders dit in hun stoutste droomen hadden durven verhoppen. Doch de bevolking leeft in een voortdurende vrees voor de aanvallen van een reeks naburen, van wie er niet een den minsten lust heeft Duitschland te lijf te gaan, doch die enkel en alleen aan hun eigen veiligheid denken. Ware Duitschland zoo rustig als een zijner nationale liederen het verlangt, dan zou dit gevoel zich ook wel aan veel andere landen mededeelen. Aldus de "Köln. Zeitung". Doch morgen wordt er door een of ander officieus of half-officieus blad weer met den sabel gerinkeld en dan heerscht er nieuwe ontsteltenis in de politieke scribentenwereld. Waarvoor anders is het komkommertijd? Morgen of overmorgen schreven we. Neen, heden reeds! Het Russische blad "Denj" bevat een scherp artikel tegen de Fransche pers, die immers bedreigd heeft met Rusland's sterkte in 1916 en vraagt: "Hebben de Duitsche chauvinisten geen gelijk, wanneer zij een onmiddellijken oorlog met Rusland prediken?" En – als tegenstelling hiermede – decreteert de bekende "Nowoje Wremja" met het oog op de gespannen betrekkingen tusschen Servië en Oostenrijk, dat de sterkte van den Tweebond nog minder dan in de jaren 1912 en 1913 een aanval van Oostenrijk op Servië zal toelaten.

De "Germania" verzekert dat men zich in Russische diplomatieke kringen de grootste reserve oplegt in zake het Oostenrijksch-Servisch conflict en dat de regeering te Sint-Petersburg er nooit aan denkt zich in deze aangelegenheid te mengen. Intusschen meent hetzelfde blad dat de gezindheid der Duitsche regeering het best kan worden saamgevat in de verklaring der "Deutsche Tageszeitung" dat een terugwijken van Oostenrijk-Hongarije voor Servië's eventueele onhandelbaarheid gelijk zou staan met

185 een zware nederlaag voor den Driebond, die dan voor de machthebbers te St. Petersburg en te Parijs bakzeil zou halen. Volgens de "Agence Bulgare" zijn de Bulgaarsche en de Roemeensche regeeringen overeengekomen een commissie te benoemen die een onderzoek zal instellen naar de verantwoordelijkheid voor de grensincidenten van den jongsten tijd. Inmiddels zijn de grensposten van beide zijden honderd meter teruggetrokken.